

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZAŠTITE
OKOLIŠA I PRIRODE

Sustav za ekološko upravljanje i neovisno ocjenjivanje

DEFINICIJA

EMAS (eng.- “Eco-Management and Audit Scheme”) je dobrovoljni certifikacijski sustav namijenjen javnim i privatnim organizacijama (pravne i fizičke osobe-obrtnici) koje žele procijeniti i ekološki unaprijediti svoju djelatnost kroz ocjenjivanje, izvješćivanje i poboljšanje okolišnih pokazatelja.

EMAS I. 1993. - EMAS II. 2001. - EMAS III. 2009.

EMAS kao certifikat spada u dobrovoljne instrumente zaštite okoliša

EMAS je namijenjen certificiranju ORGANIZACIJA, odnosno DJELATNOSTI

Ispunjavanje općih ciljeva zaštite okoliša :

- 6. Akcijski program za okoliš (2002. - 12.)
- Akcijski plan za održivu potrošnju i proizvodnju i održivu industrijsku politiku (IPP/SCP)(2008.)

7. Akcijski program za okoliš EU „Živjeti dobro unutar granica našeg planeta” (2014. – 20.)

Prioritetni cilj 2.: pretvaranje Unije u resursno učinkovito, zeleno i konkurentno gospodarstvo s niskom razinom emisija CO₂;

Strategija Europa 2020 – Plan puta za učinkovitost resursa

Dobrovoljni instrumenti za promicanje okolišne politike EU:

- EU Ecolabel za proizvode i usluge
- EMAS za organizacije
- ... poduzeti daljnje korake za ostvarenje cilja primjene ekoloških kriterija u nabavi na najmanje 50 % javnih natječaja ...

KOME JE NAMIJENJEN ?

„organizacija” znači trgovačko društvo, poduzeće, tijelo vlasti ili ustanova s lokacijom u Zajednici ili izvan nje, ili njihovi dijelovi ili kombinacija istih bez obzira na to jesu li udruženi ili ne, koji imaju vlastite funkcije i administraciju;

“lokacija” znači određena geografska lokacija pod operativnom kontrolom organizacije i njezine djelatnosti, najmanja jedinica koja se može registrirati.

MALA ORGANIZACIJA

- mikro, mala i srednja poduzeća
- tijela lokalne vlasti koja upravljaju područjem s manje od 10000 stanovnika ili druga tijela javne vlasti koja zapošljavaju manje od 250 osoba i imaju godišnji proračun od najviše 50 milijuna eura ili godišnju bilancu stanja koja ne prelazi 43 milijuna eura uključujući:
 - vladine ili druge državne upravna tijela
 - fizičke ili pravne osobe koje obnašaju funkcije državne uprave ili imaju javne odgovornosti

ŠTO UKLJUČIVANJE U EMAS ZNAČI ZA ORGANIZACIJE?

Registracijom u EMAS, organizacija pristaje primijeniti više standarde zaštite okoliša nego što je propisano zakonom, postojano kontrolirati štetan utjecaj svoje djelatnosti na okoliš te o tome pružiti relevantne informacije javnosti i svim zainteresiranim stranama.

Organizacijama EMAS jamči neovisnu i znanstveno utemeljenu procjenu (verifikaciju) i potvrdu (validaciju) njihovog sustava ekološkog upravljanja,

KOMUNIKACIJA

business to business

business to consumers

EMAS jamči da certificirana organizacija ima višu razinu odgovornosti prema okolišu!

EMAS uključuje 6. okolišnih pokazatelja

Ključna područja okoliša	Ulaz/Utjecaj
Energetska učinkovitost	Ukupna godišnja potrošnja energije izražena u <i>MWh or GJ</i> Ukupna godišnja potrošnja energije iz obnovljivih izvora: postotak ukupne godišnje potrošnje energije (<i>električne i toplinske</i>) koju je proizvela organizacija iz obnovljivih izvora
Učinkovitost korištenja materijala	Godišnja masa/protok različitih korištenih materijala: u tonama
Voda	Ukupna godišnja potrošnja vode: u m^3
Otpad	Ukupno godišnje nastajanje otpada: u tonama Ukupno godišnje nastajanje opasnog otpada: u kilogramima ili tonama
Bioraznolikost	Korištenje zemljišta: u m^2 područja koje je izgrađeno
Emisije	Ukupna godišnja emisija stakleničkih plinova (CO_2 , CH_4 , N_2O , HFCs, PFCs and SF_6): u tonama ekvivalenta CO_2 Ukupna godišnja emisija u zrak (SO_2 , NO_x and PM): u kilogramima ili tonama

Pokazatelji koji su uključeni u izjavu o okolišu i pomažu na odgovarajući način mjeriti i pratiti upravljanje organizacijom

ISO 14001 je temelj za EMAS - EMAS je nadogradnja ISO 14001

osnovni (tehnički) zahtjevi
sustava EMAS

utvrđeni u odjeljku 4. norme
HR EN ISO 14001:2004.

EMAS je svojevrsna nadogradnja međunarodne norme - **sustava upravljanja okolišem ISO 14001**. Osnovni tehnički zahtjevi za certificiranje određeni su odjeljkom 4. norme HRN EN ISO 14001:2009.

Organizacijama koje su već certificirane prema ISO 14001 normi bitno je olakšana registracija u EMAS, pod uvjetom da udovolje pojedinim specifičnim zahtjevima sustava EMAS.

SUODNOS EMAS I ISO 14001

- Uključivanje zaposlenih u sustav ekološkog upravljanja

- Izrada izjave o okolišu
- Javna objava izjave o okolišu

- Provjera usklađenosti s zakonskim odredbama zaštite okoliša

- Verifikacija sustava i izjave o okolišu
- Registracija od strane nadležnog tijela

KOJA JE KORIST ?

Smanjenje troškova: bolje upravljanje resursima
(učinkovitije korištenje energije i resursa)

Smanjenja rizika: znatno smanjenje rizika vezanog za okoliš u poslovanju/
obavljanju djelatnosti organizacije

Usklađenost s propisima: poboljšano praćenje zakonodavstva i osiguranje
stalne usklađenosti s propisima iz područja zaštite okoliša

Regulatorne olakšice i poticaji: otvoreni za registrirane organizacije; veza
s drugim instrumentima OPP poput zelene javne nabave

Poboljšanje odnosa sa zaposlenima: aktivno uključivanje i
trening zaposlenih za uspostavu i provedbu sustava EMAS

Povećana transparentnost i kredibilitet u javnosti:
osigurana je javnost sustava EMAS

Povećana konkurentnost: snažna poruka potrošačima i
poslovnim partnerima o odgovornosti i transparentnosti
organizacije

Uredba (EZ) br. 1221/2009 Europskoga parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o dobrovoljnom sudjelovanju organizacija u sustavu Zajednice za ekološko upravljanje i neovisno ocjenjivanje (sustav EMAS) i ukidanju Uredbe (EZ) br. 761/2001 i Odluka Komisije 2001/681/EZ i 2006/193/EZ

Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/2013)

- tijela za provedbu i njihove nadležnosti – čl. 210., 211., 212.,
- inspekcijski nadzor - 231. st.4., 243.st.3.,
- prekršajne odredbe - čl.260.

Uredba o dobrovoljnom sudjelovanju organizacija u sustavu za ekološko upravljanje i neovisno ocjenjivanje (EMAS) (NN 77/2014)

- postupak za podnošenje prijave za registraciju, visina naknade i rokovi za registraciju, sadržaj i način vođenja registra organizacija u sustavu EMAS-a, posebne uvjete za odbijanje registracije, te privremeno ili trajno brisanje iz registra, poticaji za organizacije, promocija sustava EMAS, izvješćivanje Europske komisije te način rada povjerenstva za EMAS

NADLEŽNA TIJELA

TIJELA NADLEŽNA ZA USPOSTAVU I PROVEDBU SUSTAVA EMAS U RH

AGENCIJA ZA ZAŠTITU OKOLIŠA

- Zaprimanje prijava, vođenje postupka registracije
- Vođenje registra EMAS
- Izvještavanje prema EK

MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I PRIRODE

- Izvješće o usklađenost
- Inspekcijski nadzor
- Upravni nadzor
- Koordinacija Povjerenstva za EMAS
- Rad u Odboru EK

HRVATSKA AKREDITACIJSKA AGENCIJA

- Akreditacija verifikatora
- Nadzor nad radom verifikatora
- Izvještavanje prema EK vezano za akreditaciju

VERIFIKATORI – okolišni procjenitelji - pravne osobe akreditirane (prema posebnom propisu kojim se uređuje akreditacija) od strane HAA za obavljanje poslova verifikacije i validacije izjave o okolišu i sustava EMAS

KORACI DO REGISTRACIJE U SUSTAV EMAS:

- **Provedba unutarnjeg okolišnog pregleda** - prilikom kojeg se uzimaju u obzir svi značajni utjecaji na okoliš u aktivnostima organizacije
- **Uspostava učinkovitog sustava ekološkog upravljanja** - prema normi ISO 14001 i dodatnim zahtjevima sustava EMAS
- **Provedba neovisnog audita** – verifikacija i validacija uspostavljenog sustava
- **Prijava za registraciju u EMAS** – podnosi se nadležnom tijelu (AZO), sadrži validirano izvješće o okolišu
- **Provjera usklađenosti s zakonskim odredbama u području zaštite okoliša** (izvješće o usklađenosti IZO)
- **Registracija** – prethodi joj podmirenje propisane naknade
- **Objava izjave o okolišu**

TROŠKOVI ZA ORGANIZACIJE

Tablica 1: Procjena troškova po veličini organizacije u novim državama članicama EU

Veličina organizacije	Troškovi	Prva godina (€)	Godišnje (€)
MSP	Vanjski	5,502	1,575
	Interni	20,725	23,950
	Fiksni	2,475	1,300
	Ukupno	€ 28,702	€ 26,825
Velike	Vanjski	9,375	1,500
	Interni	18,125	14,000
	Fiksni	7,950	6,500
	Ukupno	€ 35,450	€ 22,000

Vanjski	Troškovi vanjskih konzultanata u uspostavi sustava EMAS
Interni	Troškovi na zaposlenike/osoblje u provedbi unutarnjeg pregleda, uspostava sustava ekološkog upravljanja, edukacija zaposlenih, izrada i objava izjave o okolišu
Fiksni	Troškovi verifikacije/validacije, naknade za registraciju/obnovu registracije, IT sustava, postavljanje EMAS loga na objekte, publiciranje

Podaci preuzeti iz **Studije Europske komisije o troškovima i koristima sustava EMAS** iz 2009.g. (Study Contract No. 07.0307/2008/517800/ETU/G.2.)

TROŠKOVI ZA ORGANIZACIJE

Tablica 2: Procjena troškova po veličini organizacije i vlasništvu

Veličina organizacije	Javno/Privatno	Troškovi	Prva godina (€)	Godišnje (€)
MSP	Javno	Vanjski	€ 9,132	€ 2,785
		Interni	€ 15,328	€ 11,833
		Fiksni	€ 18,103	€ 6,039
		Ukupno	€ 42,563	€ 20,657
	Privatno	Vanjski	€ 5,023	€ 1,735
		Interni	€ 13,141	€ 8,295
		Fiksni	€ 16,045	€ 7,046
		Ukupno	€ 34,209	€ 17,076
Velike	Javno	Vanjski	€ 8,804	€ 2,045
		Interni	€ 28,267	€ 17,451
		Fiksni	€ 16,490	€ 6,434
		Ukupno	€ 53,560	€ 25,930
	Privatno	Vanjski	€ 6,931	€ 3,813
		Interni	€ 37,498	€ 23,706
		Fiksni	€ 24,347	€ 14,547
		Ukupno	€ 68,775	€ 42,067

OBVEZE PREMA EUROPSKOJ KOMISIJI

**Radna skupina stručnjaka za EMAS (čl.49
Uredbe 1221/2009)
izvješćuje Odbor za EMAS i EK o:**

- a) poduzetim aktivnostima unapređenja sustava EMAS
- b) poticajima, subvencijama
- c) promidžbi, informiranju, edukaciji
- d) postupcima i statistici registracije
- f) eventualnim preprekama i rješenjima

OBVEZE PREMA EUROPSKOJ KOMISIJI

Forum nadležnih tijela (čl. 16 Uredbe 1221/2009)

- osnivaju ga nadležna tijela svih država članica EU
- izrađuje smjernice i rade stručnu evaluaciju dosljednosti postupka registracije organizacija, obnavljanja registracije, suspenzije i brisanje u skladu s Uredbom 1221/200
- Forum nadležnih tijela dostavlja redovito izvješće o stručnoj evaluaciji Europskoj komisiji i Odboru nadležnih tijela

OBVEZE PREMA EUROPSKOJ KOMISIJI

Forum tijela za akreditaciju i izdavanje dozvole (čl. 30 Uredbe 1221/2009)

- osnivaju ga akreditacijska tijela svih država članica EU
- osigurava dosljednost provođenja postupaka akreditacije i izdavanja dozvola verifikatorima, uključujući odbijanje, suspenziju i povlačenje
- nadzor nad radom verifikatora

MZOIP – PLAN AKTIVNOSTI DO KRAJA 2014.

Osnivanje Povjerenstva za EMAS

- MZOIP
- MINGO
- MINPO
- MP
- AZO
- HAA
- FZOEU
- Samostalne stručno-poslovne organizacije (npr. HGK)
- Udruge civilnog društva koje djeluju u području z.o.

ZADAĆE POVJERENSTVA

izrada Programa za EMAS koji će:

- definirati i predložiti financijske poticaje / subvencije
- definirati i predložiti regulatorne olakšice i sl.
- kreirati, planirati i sudjelovati u promidžbenim aktivnostima
- davati odgovore na prijedloge, primjedbe, prigovore zainteresiranim stranama i javnosti

Općenito, raditi na uspostavi funkcionalnog sustava EMAS s rastom broja organizacija registriranih u nacionalni/EU registar EMAS.

MZOIP – PLAN AKTIVNOSTI DO KRAJA 2014.

- Projekt TAIEX – radionica o sustavu EMAS
- Projekt TAIEX – misija stručnjaka za -
akreditaciju verifikatora za EMAS
- Promidžbeni materijali o EMAS-u (u
pripremi)

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZAŠTITE
OKOLIŠA I PRIRODE

HVALA NA PAŽNJI

<http://www.mzoip.hr>